

Από την Παιδεία θα κριθεί το μέλλον της χώρας

Κύριε Υπουργέ, κύριοι Γενικοί, κυρίες και κύριοι, φίλες και φίλες,

Αισθάνομαι χαρά, τιμή και ευθύνη να βρίσκομαι εδώ, μαζί με τον Αναπληρωτή Υπουργό Γιάννη Οικονόμου, και τις Υφυπουργούς Ζέττα Μακρή και Δόμνα Μιχαηλίδου. Και σας διαβεβαιώνω ότι η συνεργασία μας θα είναι εξαιρετική.

Ευχαριστώ τον Πρωθυπουργό Κυριάκο Μητσοτάκη για την εμπιστοσύνη του, για την τιμή να μου αναθέσει το τιμόνι του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού. Και αυτό γιατί είναι το κατ' εξοχήν Υπουργείο το οποίο αναφέρεται στο μέλλον, επενδύει στο μέλλον, χτίζει το μέλλον – συνομιλεί με το μέλλον. Και επιτρέψτε μου να το πω κωδικοποιημένα. Εδώ, στην παιδεία, είναι που θα κριθούν όλα για τη χώρα μας για τις επόμενες δεκαετίες.

Επιτρέψτε μου όμως να προσθέσω ότι πέρα από το οικογενειακό και το φιλικό μας περιβάλλον, είμαστε αποτέλεσμα των δασκάλων και των καθηγητών μας, αποτέλεσμα του χρόνου που έδωσαν εκείνοι σε εμάς, της δουλειάς που έκαναν με τον κάθε μαθητή τους, της επίδρασης που η προσωπικότητά τους είχε σε εμάς.

Σε προσωπικό επίπεδο αυτό που θέλω να πω είναι το ότι είτε η παρουσία είτε η μνήμη των δασκάλων κ των καθηγητών είναι μεγάλη και προσέρχομαι σε αυτό το κτήριο σήμερα με τεράστια ευθύνη απέναντί τους.

Κυρίες και κύριοι, η ιστορία της Ελλάδας ευρύτερα είναι μια ιστορία παιδείας και κινητικότητας. Αρχικά από μια χώρα μικρή, φτωχή, με άλλα σύνορα όπου χιλιάδες δάσκαλοι και εκπαιδευτικοί σε χωριά, σε μικρά σχολεία, σε δυσπρόσιτες περιοχές, ανέλαβαν να μάθουν γράμματα στα παιδιά όσων ονειρεύονται ότι η επόμενη γενιά θα είχε ένα καλύτερο μέλλον από την προηγούμενη. Και αυτό συνεχίστηκε μετά τον πόλεμο και αυτό συνεχίζεται και σήμερα. Το ίδιο μέταλλο υπάρχει σε κάθε γενιά γονιών και παιδιών.

Και νομίζω ότι οι γενιές ολόκληρες στερήθηκαν προκειμένου τα παιδιά τους να πετύχουν κάτι καλύτερο κι αυτό απέδωσε. Το πόσο απέδωσε αντανακλάται σχεδόν σε κάθε οικογενειακή ιστορία στη μικρή κλίμακα αλλά και στη συνολική πρόοδο της χώρας στη μεγάλη.

Οι ίδιες αρχές παραμένουν ακέραιες στο σήμερα. «Το μοναδικό όπλο στη φαρέτρα μας για να πολεμήσουμε ό,τι κακό υπάρχει, είναι η Παιδεία», αναφέρατε κύριε Υπουργέ στην προηγούμενη παράδοση παραλαβή του Υπουργείου. Συμφωνούμε απολύτως.

Στο Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων, πλέον και Αθλητισμού, πραγματοποιήθηκε τα προηγούμενα τέσσερα χρόνια σημαντικό έργο που ώθησε σε αλλαγές σε κάθε τομέα της εκπαίδευσης. Η Νίκη Κεραμέως προώθησε αλλαγές απέναντι σε πολιτικές που κρατούσαν δέσμια τη χώρα, ενίσχυσε όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης και αφήνει μια σημαντική παρακαταθήκη για το μέλλον. Ενδεικτικά αναφέρω τη δίχρονη προσχολική εκπαίδευση, τα αγγλικά που μπήκαν ήδη στο νηπιαγωγείο, τον διπλασιασμό του αριθμού προτύπων και πειραματικών σχολείων πανελλαδικά, μετά από 12 χρόνια τον διορισμό 25.000 μόνιμων

εκπαιδευτικών, την εξωστρέφεια των ΑΕΙ, την έμφαση στη διά βίου μάθηση. Το έργο αυτό θα μας δώσει τη βάση για να προχωρήσουμε σε μια ατζέντα περαιτέρω αλλαγών και βελτιώσεων.

Είναι ιστορικό παράδοξο το πώς έχουμε μετατρέψει την παιδεία στη χώρα μας σε χώρο τέτοιας έντασης πολιτικών αντιπαραθέσεων. Δε συμβαίνει σε πολλές χώρες αυτό. Στόχος μας οφείλει να είναι η παιδεία να αποτελεί πεδίο συγκλίσεων και συναινέσεων, να είναι στη συνείδηση όλων των Ελλήνων και όλων των συντελεστών της ότι συνιστά κομμάτι που μας ενώνει και όχι κομμάτι που μας διχάζει ή που δημιουργεί εντάσεις και πόλωση.

Σε αυτό το πνεύμα, η λογική που ερχόμαστε από σήμερα να κομίσουμε είναι: κάθε μέρα μια μικρή αλλαγή που βελτιώνει τη ζωή μαθητών, φοιτητών, δασκάλων και καθηγητών, συντελεστών της παιδείας. Πολύ συχνά παρατηρεί κανείς ότι αθροιζόμενες όλες αυτές οι αλλαγές φέρνουν μεγαλύτερο αποτέλεσμα από μεγάλες τομές που συχνά ανακοινώνονται και δεν ολοκληρώνονται.

Φυσικά θα χρειαστούν και τομές – και θα γίνουν με πολύ οργανωμένο και πλήρη τρόπο, ως αποτέλεσμα μεθοδικής δουλειάς και διαβούλευσης. Να είστε σε κάθε περίπτωση σίγουροι ότι θα κάνουμε πολύ περισσότερα από όσα θα υποσχεθούμε. Αυτή είναι η κουλτούρα μας, το έχουμε ξανακάνει, θα το ξανακάνουμε και εδώ.

Το σύνολο της πολιτικής μας θα εξειδικευτεί για κάθε βαθμίδα στις προγραμματικές μας δηλώσεις, όπως συμβαίνει πάντοτε. Έχουμε ένα σχέδιο συνολικής αναβάθμισης του χώρου της παιδείας: αναβάθμιση σπουδών, αναβάθμιση υποδομών, αναβάθμιση δεξιοτήτων, αναβάθμιση του κύρους των εκπαιδευτικών και, εν τέλει, αναβάθμιση προοπτικών.

Μιλώντας όμως σήμερα περισσότερο για το πνεύμα και τη φιλοσοφία που θα κινηθούμε, πρέπει να τονίσουμε πως ζούμε σε έναν κόσμο που αλλάζει διαρκώς. Η αλλαγή αυτή οριοθετείται από δυο παραμέτρους: η μια παράμετρος είναι αυτή η ραγδαία τεχνολογική αλλαγή για την οποία μιλήσατε και εσείς και η δεύτερη είναι η αλλαγή του προσδόκιμου ζωής.

Οι τεχνολογικές αλλαγές τρέχουν με μεγάλη ταχύτητα, πυκνότητα και συχνότητα και πράγματα που παλιότερα άλλαζες σε δεκαετίες τώρα αλλάζουν όχι σε χρόνια σε μήνες, εάν όχι σε εβδομάδες. Παράδειγμα η Τεχνητή Νοημοσύνη φαινόταν μακριά πριν από έναν χρόνο. Το ChatGPT είναι μέσα στη ζωή μας, και εξελίσσεται με γοργό ρυθμό, για να αναφέρω ένα μόνο εργαλείο που είναι στην επικαιρότητα.

Παράλληλα με τις τεχνολογικές αλλαγές, αυξάνεται το προσδόκιμο της ζωής. Ένα στα δύο παιδιά που γεννιούνται σήμερα είναι πιθανό να φτάσουν ή και να ξεπεράσουν την ηλικία των εκατό ετών.

Με βάση αυτά τα δύο δεδομένα, γίνεται κατανοητό ότι η ζωή των τριών σταδίων – εκπαίδευση, εργασία, σύνταξη – αλλάζει. Δημιουργούνται νέες προκλήσεις αλλά και νέες ευκαιρίες.

Από αυτό το μεγάλο καμβά, αυτό το πλαίσιο, μπορεί κανείς να εξάγει σειρά συμπερασμάτων.

Πρώτον, εξ ορισμού, η μάθηση καθίσταται πλέον μία διά βίου διαδικασία. Η επανεκπαίδευση, η απόκτηση νέων δεξιοτήτων, τα πολλαπλά επαγγελματικά αντικείμενα αποτελούν μια πραγματικότητα και είναι ήδη εδώ. Η νέα γενιά θα κάνει περισσότερες από μια καριέρες και δεν θα εκπαιδευτεί με τον ίδιο τρόπο που εκπαιδεύτηκαν οι προηγούμενες – συμπεριλαμβανομένης και τις δικής μου. Θα δείτε την αντανάκλαση αυτού του συμπεράσματος στο σύνολο της πολιτικής μας.

Δεύτερον, αλλάζει ακόμα πιο ραγδαία ο τρόπος που μαθαίνουμε. Μια αναλογία από το Υπουργείο που παραδώσαμε πριν από λίγες εβδομάδες: στόχος μας είναι τα παιδιά μας να λειτουργούν λιγότερο σαν σκληροί δίσκοι και περισσότερο σαν επεξεργαστές. Αυτό σημαίνει, ανάπτυξη νέων δεξιοτήτων, όπως η συνεργασία μεταξύ τους, περισσότερη κριτική σκέψη, καλύτερη επικοινωνία, δημιουργικότητα.

Θεωρήστε δεδομένο ότι θα παρέχουμε εργαλεία και στήριξη στο πεδίο, τόσο για παιδιά όσο και για εκπαιδευτικούς, ώστε να αντιμετωπίζονται κάθε είδους προκλήσεις, από το bullying μέχρι τις αναπτυξιακές. Με άμεσα μέτρα, ειδικούς στο πεδίο, και σύγχρονη αντιμετώπιση. Όπως προείπα, θα τα εξειδικεύσουμε αυτά στις προγραμματικές μας δηλώσεις.

Τρίτον, ο ρόλος της τεχνολογίας είναι καθοριστικός. Θα πω όμως κάτι που ίσως φανεί παράξενο να το πω ειδικά εγώ: Δεν είναι ο πρωταγωνιστικός. Ο πρωταγωνιστικός είναι άλλος. Και όταν γυρνάμε πίσω και σκεφτόμαστε τα δικά μας χρόνια στο σχολείο δεν θυμόμαστε κανένα μηχάνημα και κανένα κτήριο. Τους δασκάλους μας θυμόμαστε και τους καθηγητές μας. Όμως ο ρόλος της τεχνολογίας είναι καθοριστικός και κρίσιμος για να διευκολύνει τους πάντες. Δασκάλους, καθηγητές, μαθητές, γονείς, τα στελέχη του Υπουργείου. Όλη αυτή την αβυσσαλέα γραφειοκρατία που υπάρχει ακόμα και από την οποία το αυτονόητο ειδικά για τη δική μου ομάδα, για μένα και για τους Υπουργούς προσερχόμενοι εδώ είναι ότι μπορεί να θεωρήσετε δεδομένο ότι αυτό θα γίνει το πρώτο πλήρως ψηφιακό Υπουργείο με απλούστευση γραφειοκρατικών διαδικασιών. Συνιστά αντικείμενο προτεραιότητας.

Τέταρτο και τελευταίο συμπέρασμα: πρέπει να αναβαθμίσουμε τα πάντα με ταχύτητα. Όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Από την προσχολική εκπαίδευση μέχρι το πανεπιστήμιο. Ειδικά για τα

Και ειδικά για τα δημόσια Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, βασική μας έμφαση είναι σε ένα δημόσιο πανεπιστήμιο, ασφαλές, λειτουργικό και ελεύθερο. Ένα πανεπιστήμιο το οποίο συνομιλεί με το μέλλον.

Αναφορικά με τον αθλητισμό θα μιλήσει ο αναπληρωτής υπουργός ο οποίος έχει και την αποκλειστική αρμοδιότητα.

Όσον αφορά τον άλλο μεγάλο τομέα του Υπουργείου, τα θρησκευόμενα, ασφαλής οδηγός της πολιτικής μας θα είναι το Σύνταγμα που εγγυάται τη θρησκευτική ελευθερία όλων, αποδίδει την πρέπουσα τιμή και θέση στην Εκκλησία και διασφαλίζει την σχέση του Οικουμενικού Πατριαρχείου με το κράτος αλλά και την αναγνώριση του ως Οικουμενικού.

Άξονα προτεραιότητας εδώ θα αποτελέσει και η κατάρτιση του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για την καταπολέμηση του

Αντισημιτισμού και προς αυτή την κατεύθυνση σχεδιάζονται ποικίλες δράσεις και πρωτοβουλίες.

Κλείνοντας, για μια ακόμη φορά, θέλω να σας ευχαριστήσω όλες και όλους για την υποδοχή. Να σας διαβεβαιώσω ότι καμιά ιδέα δεν περισσεύει, και ότι η πόρτα του γραφείου μου, οι πόρτες των γραφείων μας, θα είναι ανοιχτές για εσάς, για τις προτάσεις σας και για τις ιδέες σας.

Η παιδεία είναι ο σημαντικότερος πυλώνας για το μέλλον της Ελλάδας, η παιδεία μας πηγαίνει συλλογικά μπροστά. Όπως είπα και πριν στην παιδεία θα κριθούν όλα τις επόμενες δεκαετίες.

Γιατί, ας μου επιτραπεί ο νεολογισμός, η Παιδεία πολύ περισσότερο από μνήμη παρελθόντος είναι – και οφείλει να είναι - μνήμη μέλλοντος.

Σας ευχαριστώ!